

Motion till riksdagen 2006/07:MJ362

av **Ingemar Vänerlöv (kd)**

SMHI:s observationsmaterial

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av att dataregistrera hela SMHI:s observationsmaterial.

Motivering

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, SMHI, förfogar över ett rikt observationsmaterial som sträcker sig långt över 100 år tillbaka i tiden. Hundratals väderstationer från norr till söder har samlat in väderuppgifter. Stockholm har landets äldsta observationsserie med start år 1756. Kring år 1860 inrättades ett flertal observationsstationer, bl.a. i de dåvarande residensstäderna. Därefter tillkom alltfler stationer.

I en tid då klimatfrågor och klimatforskning väcker ett allt större intresse, bl.a. på grund av en förmodad förstärkt växthuseffekt, kan SMHI dessvärre inte använda sitt digra observationsmaterial fullt ut på grund av att stora mängder av det ännu ej är inlagt på data. På det stora hela finns data bara från 1951 för större stationer (med flera dagliga observationer) och bara från 1961 för det stora flertalet klimatstationer.

Högsta prioritet i dataregistreringen bör ges till de långa mätserierna från ett 20-tal stationer som bara finns på papper för tiden 1860–1950. Vad som vidare bör registreras med hjälp av dator är observationer från ca 200 större stationer för perioden 1940–1950 och ca 80 stationer från 1919–1939. Dessutom saknas datainlagda mätvärden från ca 600 klimatstationer från start fram till 1961.

SMHI har i sina arkiv ett nästan unikt material med solstrålningsdata. Sverige har under en lång tid varit en av de ledande i världen för mätning av solstrålning i och med Knut Ångström och senare Anders Ångström. Vi har mätningar av globalstrålning i Stockholm sedan 1922 och vid ett dussin platser sedan slutet av 1950-talet. Knut Ångström konstruerade den s.k. kompen-

Fel! Okänt namn på

sationspyrheliometern i slutet av 1800-talet. Med denna typ av instrument har man med stor noggrannhet kunnat mäta den direkta solstrålningen.

Dessa data kan bl.a. användas för att studera hur den direkta solstrålningen varierat över tiden under soliga dagar, men mer intressant är att man kan få fram hur mängden aerosoler i atmosfären har varierat under de senaste hundra åren. Detta är en för klimatstudier viktig och annars svårfångad variabel.

Dessa äldre mätningar som finns bara på papper behöver digitaliseras från start t.o.m. 1982 – detta för att möjliggöra korrekationer, homogenisering och till sist noggranna studier av klimatets variationer.

Sedan flera år tillbaka driver SMHI ett klimatforskningsprojekt, Sweclim. Ur klimatforskningssynpunkt är det värdefullt att snabbt få alla än så länge endast handredtecknade uppgifter i det rikhaltiga observationsmaterialet inlagda på data, så att datakörningar kan göras på hela det mycket omfattande materialet.

Eftersom det handlar om en engångssatsning borde inte hindren vara oöverstigliga att få ovan nämnda brister åtgärdade.

Stockholm den 30 oktober 2006

Ingemar Vänerlov (kd)